

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de Învățământ superior	Universitatea din București
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Istorică, Biblică și Filologie
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii	Exegeză și Ermineutică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Teme de teologie biblică: Dumnezeu-Tatăl în epistolografia paulină</i>						
2.2. Titularul activităților de curs	Preda Ionel Sabin						
2.3. Titularul activităților de seminar	Preda Ionel Sabin						
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat

3.1. Număr de ore pe săptămână	2	3.2. Din care Curs	1	3.3. Seminar	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	3.5. Din care Curs	14	3.6. Seminar	14
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laborator, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutorat					12
Alte activități-îndrumări disertații					20
3.7. Total ore de studiu individual					122
3.8. Total ore pe semestru					150
3.9. Număr de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu tablă și proiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu tablă și proiector

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	<p>1. Studentul/absolventul descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.</p> <p>Studentul/absolventul descrie sistematic și rațional concepte privind explicarea și interpretarea contextelor noi, în care se aplică legile traducerii și interpretării textelor sacre, oferind răspunsuri la provocările actuale în exegeză și ermineutică.</p> <p>Absolventul cunoaște tehnici și mijloace de îndrumare duhovnicească, pe baze biblice, pentru persoane de toate vârstele, grupuri și organizații.</p> <p>Absolventul cunoaște metodologia teoretică utilizată în cercetarea științifică ce constă în efectuarea unor analize de fond, construirea unei ipoteze, testarea acesteia, evaluarea datelor și încheierea rezultatelor.</p>
Aptitudini	<p>Studentul/absolventul aplică metode exegetice, inclusiv cu ajutorul unor discipline auxiliare.</p> <p>Studentul/absolventul analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, pe baza exegezei scripturistice, identificând fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.</p> <p>Absolventul îndrumă, pe baze biblice, persoanele care doresc să-și schimbe credința în procesele legate de convertirea la Ortodoxie, în dezvoltarea lor personală pe noua cale religioasă, și efectuarea convertirii în sine.</p> <p>Absolventul dezvoltă alianțe, contacte sau parteneriate și realizează schimburi de informații cu alte persoane. Promovează colaborările integrate și deschise în cadrul cărora diferite părți interesate creează în comun inovații și cercetare cu o valoare bine determinată. Își creează profilul sau marca personală și se face vizibil(ă) și accesibil(ă) în medii de relaționare față în față și online.</p>
Responsabilitate și autonomie	<p>Studentul/absolventul distinge între diferitele sensuri ale textului biblic (literal, metaforic, simbolic, mistic etc.) și interpretează conținutul acestora pentru a crește spiritual și pentru a-i ajuta pe alții în dezvoltarea duhovnicească, aplicând corespunzător evenimente și texte biblice în contexte didactice și/sau liturgice.</p> <p>Studentul/absolventul gândește critic, monitorizează și respectă teorii, doctrine și reglementări privind erminia și exegeza, evitând erori doctrinare și acceptând păreri noi în limitele dogmatice și canonice.</p> <p>Absolventul acordă asistență biblică persoanelor și grupurilor care caută îndrumări cu privire la convingerile lor religioase sau sprijin în experiența lor spirituală, astfel încât să fie confirmați și încrezători în credința lor religioasă.</p>

	<p>Absolventul dă dovadă de considerație față de ceilalți, precum și de colegialitate. Ascultă, oferă feedback și răspunde în mod perceptiv altora, ceea ce implică, de asemenea, supravegherea și conducerea personalului într-un cadru profesional.</p> <p>Redactează și editează texte științifice, academice sau administrative pe diferite teme, cu rigoare deontologică.</p>
--	--

7. Conținuturi

7.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Teologia biblică – considerații generale	Prelegere, discuții	
2. Dumnezeu ca „Tată” în lumea greco-romană și în iudaism.		
3. Noua perspectivă revelată de și în Iisus Hristos. Evangheliile sinoptice.		
Dumnezeu-Tatăl în Evanghelia după Ioan.		
5. Dumnezeu-Tatăl în cartea Faptele Apostolilor		
6. Epistolografia paulină. Avva, Tată! – Anamneza Duhului.		
7. Epistolografia paulină. “părințime”.		
8. Epistolografia paulină. Paternitatea după fire/după har.		
9. Expresii pauline: Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos		
10. Expresii pauline: Dumnezeu și Tatăl nostru/ Dumnezeu, Tatăl nostru		
11. Expresii pauline: un Dumnezeu și Tată al tuturor		
12. Doxologiile pauline		
13. Expresii pauline: prin slava Tatălui		
14. Părintele duhovnicesc – chip al Tatălui.		
<p>Bibliografie</p> <p>BABAN, O., Teme și accente teologice în Noul Testament – o introducere în teologia biblică a Noului Testament, Ed. Exegesis</p> <p>BARR, J., The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective, Minneapolis, MN: Fortress Press, 1999.</p> <p>GUTHRIE, D., New Testament Theology, Inter-Varsity Press, Illinois SUA, 1981</p> <p>Marcu, Diac. Dr. Grigorie T., „Originea și originalitatea teologiei pauline”, Revista Teologică XXX nr. 11-12/1940, p. 537-558.</p> <p>MARSHALL, H., New Testament Theology. Many Witnesses, One Gospel, Grand Rapids, 2004</p> <p>TOFANĂ, Pr. prof. dr. St., „Teologia Noului Testament, o disciplină necunoscută a Teologiei românești?”, în volumul Lucrările Simpozionului „Identitatea ortodoxă a studiilor biblice”, Ed. Universității din București, p. 93-108</p> <p>ZUCK, Roy, A Biblical Theology of the New Testament, Dallas, 1994</p> <p>WEISS, B., Biblical Theology of the New Testament, 2 vols., Edinburgh: Clark, 1882 (germ.: Berlin: Wilhelm Hertz, 1880, 1868).</p> <p>*</p> <p>SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, col. PSB 41, Ed. IBMBOR, București 2000.</p> <p>SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, Comentariu la Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel, Ed. Agathon, 2015</p> <p>SF. DIONISIE AREOPAGITUL, Opere complete, Ed. Paideia, București, 1996.</p> <p>SF. IOAN DAMASCHIN, Opere complete, vol II, Ed. Gândul Aprins, București 2016.</p> <p>SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Matei, col. PSB 23, Ed. IBMBOR, București 1994</p> <p>SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Ioan, (vol XIII, XIV, XV), Ed. Gândul Aprins, București 2014, 2016, 2018.</p> <p>SF. IOAN GURĂ DE AUR, Comentariu la Faptele Apostolilor, vol. I, Ed. Doxologia, Iași 2016</p> <p>SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Epistola către Romani, Ed. Christiana, București 2005</p> <p>SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Epistola către Efeseni, Iași, 1902</p>		

SF. TEOFILACT, Arhiepiscopul Bulgariei, Tâlcuirea Epistolei către Romani a slăvitului și prea-lăudatului Apostol Pavel, Sofia 2005.

*

DUNN, J. D. G., Romans (WBC), 2 vols., Word, Dallas, 1988

FITZMYER, J.A., Romans: A new translation with introduction and commentary (iii), col. The Anchor Yale Bible, New Haven; London: Yale University Press 2008

LONGENECKER, R. N., The Epistle to the Romans. A commentary on Greek Text, The New International Greek Testament Commentary, Grand Rapids, Michigan, 2016

MENGESTU, M. ABERA, God as Father in Paul – Kinship Language and Identity Formation in Early Christianity, Pickwick Publication – Eugene, Oregon 2013

MOO, D. J., The Epistle to the Romans (NICNT, rev.), Eerdmans, Grand Rapids, 1996

TARAZI, drd. Nadim, „Relația dintre Botez și Înviere în viața credinciosului după Epistola către Romani”, în S.T. XVI (1974), nr. 1-2, pp. 60-65.

TODORAN, Simion, „Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel. Studiu introductiv”, în Credința Ortodoxă I (1996), nr. 3, pp. 20-35

VIA, D.O., What is New Testament Theology?, Minneapolis, MN: Fortress Press, 2002.

WEAVER, D., From Paul to Augustine: Romans 5:12 in Early Christian Exegesis, St. Vladimir's Theological Quarterly 27 (1983), 187-206.

_____, Parts 2-3, „The Exegesis of Romans 5:12 Among the Greek Fathers and Its Implications for the Doctrine of Original Sin: The 5th-12th Centuries”, St.

Vladimir's Theological Quarterly, 29 (1985), 133-159, 231-257.

Widdicombe, Peter, „Justin Martyr and the Fatherhood of God”, în Laval théologique et philosophique, vol. 54, n° 1, 1998, p. 109-126

7.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Voia – considerații generale. Terminologie biblică și nuanțări patristice.	Discuții	
2. Voia lui Dumnezeu (θέλημα τοῦ θεοῦ) în Evangheliile sinoptice.		
3. Voia lui Dumnezeu în scrierile ioaneice.		
4. Voia lui Dumnezeu în epistolele pauline.	Suștinere de referate și analiza lor	
5. Dinainte-cunoașterea (πρόγνωσις) și dinaintehotărârea (προορισμός) lui Dumnezeu.	Suștinere de referate și analiza lor	
6. Chemarea lui Dumnezeu.	Suștinere de referate și analiza lor	
7. Chemarea specială: osebire și trimitere.	Suștinere de referate și analiza lor	
8. Sfatul lui Dumnezeu (βουλή του θεοῦ)	Suștinere de referate și analiza lor	
9. Bunăvoire (Ευδοκία)	Suștinere de referate și analiza lor	
10. Cunoașterea voii lui Dumnezeu	Suștinere de referate și analiza lor	
11. Ascultarea de Tatăl.	Suștinere de referate și analiza lor	
12. Evanghelia lui Dumnezeu.	Suștinere de referate și analiza lor	
13. „ceea ce se poate cunoaște din Dumnezeu” (τὸ γνωστόν του θεοῦ)	Suștinere de referate și analiza lor	
14. Recapitulare finală.	Suștinere de referate și analiza lor	

Bibliografie:

BABAN, O., Teme și accente teologice în Noul Testament – o introducere în teologia biblică a Noului Testament, Ed. Exegesis

BARR, J., The Concept of Biblical Theology: An Old Testament Perspective, Minneapolis, MN: Fortress Press, 1999.

GUTHRIE, D., New Testament Theology, Inter-Varsity Press, Illinois SUA, 1981

Marcu, Diac. Dr. Grigorie T., „Originea și originalitatea teologiei pauline”, Revista Teologică XXX nr. 11-12/1940, p. 537-558.

MARSHALL, H., New Testament Theology. Many Witnesses, One Gospel, Grand Rapids, 2004

TOFANĂ, Pr. prof. dr. St., „Teologia Noului Testament, o disciplină necunoscută a Teologiei românești?”, în volumul Lucrările Simpozionului „Identitatea ortodoxă a

studiilor biblice”, Ed. Universității din București, p. 93-108

ZUCK, Roy, A Biblical Theology of the New Testament, Dallas, 1994

WEISS, B., Biblical Theology of the New Testament, 2 vols., Edinburgh: Clark, 1882 (germ.: Berlin: Wilhelm Hertz, 1880, 1868).

*

SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan, col. PSB 41, Ed. IBMBOR, București 2000.

SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, Comentariu la Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel, Ed. Agathon, 2015
 SF. DIONISIE AREOPAGITUL, Opere complete, Ed. Paideia, București, 1996.
 SF. IOAN DAMASCHIN, Opere complete, vol II, Ed. Gândul Aprins, București 2016.
 SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Matei, col. PSB 23, Ed. IBMBOR, București 1994
 SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Ioan, (vol XIII, XIV, XV), Ed. Gândul Aprins, București 2014, 2016, 2018.
 SF. IOAN GURĂ DE AUR, Comentariu la Faptele Apostolilor, vol. I, Ed. Doxologia, Iași 2016
 SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Epistola către Romani, Ed. Christiana, București 2005
 SF. IOAN GURĂ DE AUR, Omilii la Epistola către Efeseni, Iași, 1902
 SF. TEOFILACT, Arhiepiscopul Bulgariei, Tâlcuirea Epistolei către Romani a slăvitului și prea-lăudatului Apostol Pavel, Sofia 2005.
 *
 DUNN, J. D. G., Romans (WBC), 2 vols., Word, Dallas, 1988
 FITZMYER, J.A., Romans: A new translation with introduction and commentary (iii), col. The Anchor Yale Bible, New Haven; London: Yale University Press 2008
 LONGENECKER, R. N., The Epistle to the Romans. A commentary on Greek Text, The New International Greek Testament Commentary, Grand Rapids, Michigan, 2016
 MENGESTU, M. ABERA, God as Father in Paul – Kinship Language and Identity Formation in Early Christianity, Pickwick Publication – Eugene, Oregon 2013
 MOO, D. J., The Epistle to the Romans (NICNT, rev.), Eerdmans, Grand Rapids, 1996
 TARAZI, drd. Nadim, „Relația dintre Botez și Înviere în viața credinciosului după Epistola către Romani”, în S.T. XVI (1974), nr. 1-2, pp. 60-65.
 TODORAN, Simion, „Epistola către Romani a Sfântului Apostol Pavel. Studiu introductiv”, în Credința Ortodoxă I (1996), nr. 3, pp. 20-35
 VIA, D.O., What is New Testament Theology?, Minneapolis, MN: Fortress Press, 2002.
 WEAVER, D., From Paul to Augustine: Romans 5:12 in Early Christian Exegesis, St. Vladimir's Theological Quarterly 27 (1983), 187-206.
 _____, Parts 2-3, The Exegesis of Romans 5:12 Among the Greek Fathers and Its Implications for the Doctrine of Original Sin: The 5th-12th Centuries, St. Vladimir's Theological Quarterly, 29 (1985), 133-159, 231-257.
 Widdicombe, Peter, „Justin Martyr and the Fatherhood of God”, în Laval théologique et philosophique, vol. 54, n° 1, 1998, p. 109-126

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Programa disciplinei a fost aprobată de către Sfântul Sinod, fiind normativă tuturor Facultăților de Teologie Ortodoxă din România.

9. Evaluare

Tip de activitate	9.1. Criterii de evaluare	9.2. Metode de evaluare	9.3. Pondere din nota finală
9.4. Curs	Evaluare finală	Examen scris/oral/grilă	70
9.5. Seminar	Verificare pe parcurs	Test de evaluare	30
Standard minimum de performanță			
Rezolvarea unor itemi de evaluare cu grad mediu de complexitate, folosind cunoștințele acumulate.			

Data Completării
26.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în
departament

30.09.2025

Semnătura Directorului de
Departament